

פרק בא סימן

וחכמים אומרים, או חולצת או מתיבמת, שהרי היא גדולה לכל דבר, מפני שאמרו חכמים: אפשר לתח頓 לבוא עד שלא בא העליון, אבל אי אפשר לעליון לבוא עד שלא בא התח頓. ואם בא העליון ובדקו ולא מצאו שערות למטה, ודאי לנו שהוא לה שערות, אלא שנשו.

גmrא:

שנינו במשנה: בא העליון עד שלא בא התח頓, אף על פי שאין אפשר שיבוא העליון מבלדי התח頓.

והוין בה: **וזלא בא? וכיצד אמרו "אף על פי שאין אפשר שיבוא"?**

ומתרצין: זה שאמרנו **"בא"**, לרבי מאיר, האומר שאפשר שיבוא לפני התח頓. וזה שאמרנו **אף על פי שאין אפשר שיבוא**, לרבען.

ופריכין: מדוע נכתבה המשנה בנוסח **"אף על פי שאין אפשר"**, שהוא לדברי רבנן,

מתניתין:

נערה בת שתים עשרה שנים يوم אחד אשר בא סימן התח頓 שלה [שתי השערות] עד שלא בא סימנה העליון [שהוא ה"בוחל"] בדדים, כմבוואר בדף הקודם], הרי היא גדולה לכל דבריה. לפי שאי הופעת הסימן העליון אינה מעכבת את גדולתה.

ולפיכך, אם נפללה לפני ים, הרי היא או חולצת או מתיבמת.

בא הסימן העליון בדריה עד שלא בא הסימן התח頓, הרי אף על פי שאין אפשר שיקראם בדבר הזה לפי חכמים, אלא ודאי לנו שאם הביאה סימן עליון הביאה גם כן שתי שערות, ואם בדקו ולא מצאו, אלו אומרים: ודאי היו, ונשו. ואולם לפי רבי מאיר אפשרי הדבר שיבוא הסימן העליון מבלי שיבוא הסימן התח頓, והרי היא עדין קטנה [משום שהסימן העליון כשלעצמם אינם סימן גדלות].

ולכן, **רבי מאיר אומר, לא חולצת ולא מתיבמת שהרי היא קטנה.**⁽¹⁾

שכן הדין לעניין יום, שמקישים יבום לחיליצה וכל שאנו עליה לחיליצה אין עליה ליבום.

ועל הטעם הראשון שכחבנו, שאינה מתיבמת שמא היא איילונית, מקשה הריב"א, אף שרבי חושש למיעות, אבל הרי למיעות דמיעות אינו חושש כմבוואר ביבמות דף קי"ט, וכך זה חשש מיעוט דמיעות, שראשית אנו חוששים שמא היא מהמיעות שבא הסימן העליון אף שעדיין הן קטנות, ושוב לנו חוששים

1. הטעם שקטנה אינה מתיבמת לפי רבי מאיר, מבואר לעיל [לב א]rama תמצא איילונית, ובאיילונית אין מצות יבום לפי שאין ראייה להקים לנפטר שם, ולכן היא נחשבת אשת אה שלא במקום מצות יבום, ואסורה באיסור ערווה. והרמב"ם בפירוש המשניות מפרש הטעם, שלפי רבי מאיר מבקשת אשה לאיש, שכפי שקטן אינו חולץ כך קטנה, ואף שהיקש זה הזוכר בוגרין רק לגבי חיליצה, נקט הרמב"ם